

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 22:

Forespørgsel til trafikministeren [om, hvad regeringen vil gøre for hurtigst muligt at nedbringe antallet af trafikulykker].

Af Margrete Auken (SF) og Jes Lunde (SF).
(Forespørgslen anmeldt 13/10 99).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 18: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 6/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik Larsen (V):

Lovforslaget, som fremsættes her i dag, med de personer, som foreslås givet dansk statsborgerskab, bygger på nogle retningslinjer, som en række partier her i Folketinget har vedtaget. På den baggrund skal jeg meddele, at Venstre ikke har nogen bemærkninger til det fremsatte lovforslag, idet vi står bag den aftale, som de pågældende partier har indgået.

Helge Adam Møller (KF):

I modsætning til, skal vi sige normal praksis, i hvert fald for Det Konservative Folkeparti, har jeg nogle principielle bemærkninger, som jeg godt vil komme med her ved første behandling af dette af de sædvanlige tre lovforslag, som kommer vedrørende tildeling af dansk statsborgerskab. Når jeg har en række principielle bemærkninger og synes, det er rimeligt at komme med dem her, så er det jo, fordi Det Konservative Folkeparti ikke er med i det forlig, som lige netop blev nævnt af Venstres ordfører.

Vi har i mange år været med i et forlig, som har omfattet et bredt flertal af Folketingets par-

tier, men vi valgte i april måned efter forhandlinger i mere end et år at stå uden for forliget, som er indgået mellem seks af de ti partier her i Folketinget.

Der var to væsentlige årsager til, at Det Konservative Folkeparti ikke kunne acceptere at gå ind i forliget:

For det første var der det, at man efter det forlig, der nu gælder, har mulighed for at blive dansk statsborger, når man er fyldt 65 år og har boet her i mere end 15 år, også selv om man ikke kan tale ét eneste ord dansk. Det synes vi er forkert, medmindre der er den helt særlige situation, at man fysisk eller psykisk er ude af stand til at lære dansk. Har man været torturoffer, eller er man døvstum eller andet, ja, så skal der selvfølgelig kunne dispenseres. Men i øjeblikket kan enhver, der simpelt hen ikke har magtet eller gidet lære dansk i løbet af de mange år, vedkommende har boet i Danmark, blive dansk statsborger, den dag han eller hun fylder 65 år. Det er vi imod.

Den anden meget principielle indvending, vi har imod det forlig, der er indgået, er, at der nu bliver mulighed for, at personer, som har været udvist af Danmark i 5, 10 eller 15 år, typisk på grund af vedholdende kriminalitet, nu også kan få dansk statsborgerskab. Det synes vi også er en så grov handling, at det bør der aldrig kunne dispenseres for.

Når det er sagt, vil jeg også godt sige, at det jo altid er sådan, at når man går med i et forlig, eller når man ikke går med i et forlig, så er der ting, der taler i den ene retning og i den anden retning; man giver og tager. Derfor har vi været med i mange forlig, og vi har ikke opgivet på et senere tidspunkt at komme med i et forlig igen også på dette område, men det kræver altså, at vi føler, at vi i hvert fald får mindst lige så meget, som vi giver. Det følte vi ikke i denne forhandling. Det er derfor, vi har valgt at stå udenfor.

Det betyder så fremover, at når vi behandler disse lovforslag, vil Det Konservative Folkeparti stille fem spørgsmål hver gang i udvalget, og meget kort drejer det sig om, at vi for det første vil spørge: Er der i lovforslaget optaget personer, som nu eller tidligere har været udvist af Danmark, og hvad er det for personer, det drejer sig om?

For det andet: Er der i lovforslaget optaget personer, som er fyldt 65 år, og som ikke kan tale dansk?

For det tredje: Er der i lovforslaget optaget personer, som inden for de sidste 5 år har overtrådt narkotikalovgivningen?

For det fjerde: Er der i lovforslaget optaget personer, der er idømt en ubetinget fængselsstraf på 4 år eller mere?

Og for det femte: Er der i lovforslaget optaget personer, der er idømt straf for personfarlig kriminalitet af alvorligere karakter: grov vold, grove sædelighedsforbrydelser, drab, drabsforsøg, alvorlig narkokriminalitet og økonomisk kriminalitet?

I det omfang der måtte befinde sig nogle under de fem grupper, stiller vi ændringsforslag om, at de ikke får dansk statsborgerskab. I det omfang det bliver stemt ned – og det gør det jo, ved vi – vil vi ved tredje behandling stemme for det samlede lovforslag, fordi vi ikke synes, det skal gå ud over det helt store og overvældende flertal af alle ansøgere, som har opført sig fuldstændig i overensstemmelse med reglerne og har gjort, hvad de skulle; de skal også have den konservative stemme.

Men vi prøver altså at pille de 10, 20 eller 30, det måtte dreje sig om, ud af lovforslaget ved anden behandling.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg gad vide, hvad den danske befolkning ville sige, såfremt den var helt klar over, at Folketinget her i dag behandler et lovforslag, hvor ikke mindre end 3.157 voksne og 2.386 børn gøres til danske statsborgere. Og ikke nok med det: Lovforslaget indeholder oplysning om, at der i indværende folketingsår kommer flere lovforslag af samme slags. Så det skal ikke undre mig, om vi i løbet af folketingsåret opnår at give ca. 15.000 udenlandske borgere dansk statsborgerskab.

Med dansk statsborgerskab følger de største rettigheder, der kan opnås noget sted i verden. Derfor må Dansk Folkeparti også med stigende uro være tilskuere til, hvordan et kompakt flertal her i Folketinget slår de offentlige kasser på vid gab for de tusinder af udlændinge, der i de seneste år er kommet ind i Danmark, og som for en stor dels vedkommende ikke er i stand til at klare sig selv økonomisk set.

De kæmpestore økonomiske udgifter, den førte politik medfører, må betales af de skatte- og afgiftsplagede danskere, der så tilmed må være vidne til, at der på en række områder mangler økonomiske midler. Lad mig f.eks. blot nævne de uværdige forhold, der bydes specielt

de ældre, der er ramt af sygdom, og som mange gange staves sammen i små stuer på sygehuse, ligesom de sindslidende i Danmark har meget uværdige forhold at leve under. Det ved jeg i hvert fald fra de medlemmer, der er medlemmer af det såkaldte § 71-udvalg.

Og så spørger vi i Dansk Folkeparti: Hvor længe skal en sådan udvikling fortsætte? Det kan den, indtil et flertal her i Folketinget tager skeen i den anden hånd, hvilket i den aktuelle situation vil sige, at man stopper for tilstrømning af udenlandske statsborgere, hvilket så vil medføre, at antallet af ansøgere om dansk statsborgerskab går drastisk ned.

I den kommende tid vil Dansk Folkeparti stille en række spørgsmål med henblik på at få reduceret lovforslaget, men når vi ser på alliancen her mellem regeringen og SF og sikkert også Enhedslisten og så partiet Venstre, så er der nok ikke de store muligheder for at imødekomme vore ønsker om at se med helt anderledes kritiske øjne på det foreliggende lovforslag om dansk statsborgerskab.

Så var det glædeligt her i dag at høre, at Det Konservative Folkeparti ikke er med i den aftale mellem regeringen og Venstre om, hvordan man tildeler dansk statsborgerskab efter regelsættet. Men jeg må sige, at glæden jo ikke vareder ret længe, for når den konservative ordfører så straks efter lægger det i hænderne på regeringen og melder, at man selvfølgelig stemmer for lovforslaget samlet til slut, så ved jeg ikke, hvor meget de holdninger egentlig er værd, som den konservative ordfører har givet udtryk for.

Og så må jeg sige til sidst: Danmark skal ikke være et lukket land; men en taludvikling som beskrevet i Indenrigsministeriets publikation af juni 1999 – den står jeg med her – taler sit tydelige sprog om, hvilken faretruende udvikling Danmark står over for i de kommende år. Og desværre tyder meget på, at et politisk flertal ikke er i stand til eller ikke vil ændre tingenes tilstand.

At Socialdemokratiet fører an i den førte politik på udlændingeområdet, skal have et par ord med på vejen. Er man i Socialdemokratiet overhovedet klar over, at rigtig mange vælgere forlader partiet, fordi de føler sig svigtet på udlændingeområdet?

Da jeg for nogle dage siden viste lovforslaget til en socialdemokratisk vælger i mit lille lokalsamfund, udbrød han spontant, da han havde siddet og læst lidt i lovforslaget – også de man-

ge mærkelige navne: »Poul, det kan ikke være sandt, det her.« Jo, det er sandt! Og så sagde jeg til ham: Gå til Klaus Hækkerup, han er din folketingsmand her i Ringstedkredsen, og forklar så ham, at det vil du ikke være med til mere!

Jeg er tilfreds med, at lovforslaget først skal vedtages inden jul – sådan har jeg i hvert fald læst det i aviserne, at man er tilfreds, bare man får det her lovforslag vedtaget inden jul – for det betyder, at der gives Dansk Folkeparti mulighed for et besøgovre i Justitsministeriets Indfødsretskontor. Jeg vil ikke sige, at vi gennemgår alle ansøgninger, det har vi ikke mulighed for, men vi har i hvert fald mulighed for at gå over og se et stort antal af de sager, der ligger, og dem vil vi gennemgå meget minutøst. Det mener jeg at vi har både pligt og ret til, og det vil vi selvfølgelig benytte os af.

Vi synes stadig væk – det har jeg sagt ved flere andre lejligheder ved behandling af indfødsretslove – at det er meget forkert, at man laver det som et samlet lovforslag. Jeg synes godt, man kunne lave en opdeling, og det har jeg også indtryk af udmærket kan lade sig gøre. For vi har det faktisk ligesom De Konservative: Der er et vist antal heri, vi godt kunne have sympati for at give dansk statsborgerskab, men når man gør det som et bunkebryllup her, så er vi nødt til at stemme samlet imod.

Jeg vil til sidst sige, at Dansk Folkeparti er bekymret over udviklingen i antallet af danske statsborgerskaber. Det skal vi ikke skjule. Og den bekymring tror jeg vi deler med store dele af den danske befolkning. Det burde Folketinget tænke nærmere over, inden man stemmer disse mange forslag igennem.

Dorte Bennedsen (S):

Dansk Folkepartis ordfører talte jo ikke med urette om det store antal i dette her lovforslag. Det er korrekt, at det er et større antal, end vi er vant til at se i et lovforslag. Og jeg udtrykte vist, sidste gang vi havde et lovforslag om indfødsret, at jeg forventede, at det næste ville blive større, og det glædede jeg mig over. Og det gør jeg stadig væk, for en væsentlig grund til, at der er flere i dette forslag, er, at det nu for alvor lykkes at bringe sagsbehandlingstiden i Indfødsretskontoret ned.

Langt, langt, langt de fleste ansøgninger, der kommer om indfødsret, er jo ganske ukomplicerede. De ca. 97 pct. af dem, der er her i lov-

forslaget, er jo fuldstændig ukomplicerede; der er ingen problemer i dem. Ikke desto mindre har det jo taget op til 24-25 måneder at behandle disse ansøgninger. Det kan et offentligt kontor ikke være bekendt, og det er nu lykkedes i Justitsministeriet at få ansat personale, som nedbringer sagsbehandlingstiden.

Det er klart, at når sagsbehandlingstiden nedbringes, kommer der flere igennem systemet på kortere tid, og det afspejler sig i lovforslaget. Så et stort antal er i høj grad et udtryk for, at vi behandler folk ordentligt, og at vi ikke lader dem vente i så umådelig lang tid.

Samtidig har vi jo så sagt, at de udlændinge, der kommer til Danmark og får fast opholdstilladelse, ønsker vi skal integrere sig, skal tilpasse sig. Og jeg skal ikke gentage den noget, efter mine begreber, usmagelige debat, der har kørt sommeren over om, hvad der er vigtigt i integrationen. Men der er fra alle sider udtrykt ønske om, at folk vil integrere sig og tilpasse sig det danske samfund.

For mig at se er der vel ikke større tilpasning, end at man når dertil, at man, når man har været her som indvandrer i 7 år, så søger dansk statsborgerskab. Det er da et udtryk for, at man virkelig føler sig som et led i det danske samfund. Jeg har altså svært ved at se, at man skal bebrejde folk, at de integrerer sig så langt, at de også ønsker at være danske statsborgere. Jeg synes, det er naturligt, at folk, der skal bo her deres liv igennem, også bliver statsborgere her.

Nu hørte jeg hr. Nødgaard sige noget om, at vi er det land i verden, hvor man får mest forærende ved at blive statsborger. Det forstod jeg ikke. Altså forskellen på at være statsborger og ikkestatsborger er i høj grad psykologisk, altså det er et spørgsmål om at føle sig tilpasset i samfundet. Den eneste sådan umiddelbare rettighed, jeg kan komme på, er, at man som statsborger kan få lov at stemme til Folketinget, og det kan man ikke, hvis man ikke har statsborgerskab. Så jeg har lidt svært ved at forstå bemærkningene.

Men som sagt: At folk søger statsborgerskab, er jo et udtryk for, at de har lyttet til det ønske, der er udbredt i den danske befolkning, om, at man gerne ser, at folk af anden herkomst, som bor permanent her, integrerer sig i samfundet. Og dér er dette altså den, skal vi sige, ypperste form for integration.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Med sådan et indlæg forstår jeg godt at Socialdemokratiet er ved at miste de fleste af deres vælgere.

Der blev sagt noget om rettigheder. Fru Dorte Bennedsen mente, at den eneste rettighed, man får ved at opnå et dansk statsborgerskab, er, at man kan stemme.

Ja, det er da også en god rettighed at få. Men fru Bennedsen skulle lige prøve at forestille sig, hvad der opnås af rettigheder i relation til alverdens ting: kontanthjælp, bistandshjælp, arbejdsløshedsunderstøttelse. Sådan kunne jeg gå hele det offentlige spektrum igennem. Er det ikke en rettighed at få? Jeg spørger, når man ser alle de mærkelige navne i lovforslaget her, hvilke rettigheder fru Bennedsen og hr. Nødgaard havde, hvis de drog til et af de lande og blev statsborgere dér? Ingen form for rettigheder. Det er det, jeg prøver at banke ind i hovedet på Socialdemokratiet.

Så siger fru Dorte Bennedsen, at det er et ukompliceret lovforslag. Ja, det er det set med socialdemokratiske øjne. Det er et ukompliceret lovforslag, fordi Socialdemokratiet synes, at alt muligt skal have lov at have dansk statsborgerskab. Vi synes ikke, det er et ukompliceret lovforslag, når man tildeler 5.000 mennesker alle de rettigheder, der følger med et statsborgerskab.

Jeg synes, Socialdemokratiet skulle tage ad notam, at befolkningen er dybt bekymret over det, Socialdemokratiet foretager sig her i Folketinget vedrørende udlændingepolitikken, herunder også tildeling af dansk statsborgerskab. Men det er, ligesom det går fuldstændig hen over hovedet på det store Socialdemokrati, som slet ikke er så stort mere.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

I stedet for at blive lidt småvred synes jeg hr. Nødgaard skulle holde hovedet koldt.

Hr. Nødgaard sagde i sit første indlæg, at vi er det land i verden, hvor man får mest forærende ved at blive statsborger. Når jeg så spørger, hvad det er, så får jeg svaret: Det er socialhjælp, det er kontanthjælp, osv. osv.

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Nødgaard, at det ikke er sandt. Disse rettigheder har folk med permanent opholdstilladelse i Danmark; det er ikke en ret, man får ved at blive dansk statsborger. Jeg kan stadig væk kun umiddel-

bart komme i tanker om, at forskellen mellem at have permanent opholdstilladelse og være dansk statsborger, ud over det psykologiske, er retten til at stemme ved folketingsvalg.

Så sagde jeg ikke, at lovforslaget er ukompliceret. Jeg sagde, at de ansøgninger, der er i det, er ukomplicerede. Og med det mente jeg, at de fuldt ud og i enhver henseende opfylder de betingelser, der er sat for at opnå dansk statsborgerskab.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare for god ordens skyld i forlængelse af det, den konservative ordfører nævnte, sige, at vi jo også har deltaget i de forhandlinger om nye retningslinjer for tildeling af dansk statsborgerskab. Og præcis ligesom Det Konservative Folkeparti er vi ikke en del af den aftale, vel nok ud fra den stik modsatte begrundelse af Det Konservative Folkepartis.

Vi synes, det er en helt igennem dårlig aftale, en aftale, hvor der ikke er nogen konsekvens og enkelhed, men hvor nogle politikere, som i virkeligheden burde have været dommere eller jurister, har siddet og tildelt ekstra straffe til folk for forbrydelser, som man især ikke kan lide, uanset at straffene i åremål for disse forbrydelser var nøjagtig de samme som for andre forbrydelser, som man godt kan lide.

Den vilkårlighed kan vi ikke lide, og derfor har vi sagt, at vi overhovedet ikke vil være med i det. Men nu er Enhedslisten jo selvfølgelig et demokratisk parti, og vi anerkender jo, at der er et flertal bag den beslutning. Vi anerkender også, at traditionen jo er, at det er Indfødsretsudvalget, der behandler de konkrete ansøgninger, og så bliver de lagt frem her efter at være blevet behandlet. Og det vil sige, at det eneste tilfælde, hvor jeg kunne forestille mig at vi ville gå ind i den konkrete debat, var, hvis der var nogle, der ikke var behandlet i overensstemmelse med de retningslinjer, som et flertal støtter.

Så længe retningslinjerne bliver fulgt, vil vi selvfølgelig som et demokratisk parti anerkende det flertal, om end vi selvfølgelig fortsat vil arbejde for at få retningslinjerne ændret.

Og så vil jeg sige til hr. Nødgaard angående mærkelige navne – det er jo noget, der optager hr. Nødgaard meget – at der jo er nogle navne, der ikke er mærkelige: Hansen f.eks., det er Hans' søn; han hedder Hansen. Søndergaard er heller ikke et mærkeligt navn. En gård, der ligger mod syd, det er Søndergaard; det er enkelt. Men Nødgaard, er det gården, der er brændt

ned, så man må have et eller andet nødværge, eller hvad er det? Det var dog et besynderligt navn. (*Munterhed*).

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg kan da oplyse, at navnet kommer fra mine bedsteforældres dejlige gård oppe i Vendsyssel, men det er så en sag for sig.

Vi kan slå op på side 39 i det foreliggende lovforslag under nr. 1843. Man kan da ikke fortænke mig i at synes, at det er et underligt navn. Jeg kan ikke udtale det. Jeg tror, der er 24 bogstaver i efternavnet. Hvis jeg kan læse det, så står der Pathmanantharajan. Man må undskylde mig, man kan da ikke fortænke mig i at synes, at navnene virker utrolig underlige. Og det er navne, som i hvert fald aldrig nogen sinde én eneste dansker vil komme til at kunne udtale, men det skal jeg selvfølgelig ikke lægge de pågældende nye statsborgere til last. Men det er i hvert fald en problemstilling, som vi må se i øjnene.

Tom Behnke (FRI):

Om der er tale om mærkelige navne eller ej, kommer vel an på, hvem det er, der læser dem. Sådan bør det vel også være, så det vil vi i Frihed 2000 ikke forholde os til. Vi vil forholde os til det, vi behandler i dag, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt nogle udlændinge skal have dansk statsborgerskab eller ej.

Det, vi kan konstatere rent faktisk, er, at der har været en stigning i antallet af tildelinger af dansk statsborgerskab, og den stigning finder vi i Frihed 2000 er problematisk, fordi stigningen i antallet af tildelinger af dansk statsborgerskab jo skyldes, at der kommer for mange udlændinge i Danmark på for kort tid. Antallet i sig selv behøver ikke at være et problem, men problemet er, at der er kommet for mange på for kort tid, og det har bevirket, at man ikke har kunnet nå at integrere de pågældende mennesker ordentligt i det danske samfund.

Vi ser jo alle de meget store problemer, der er rundt om i landet med de udlændinge, vi har. Det er problematisk, og det er i virkeligheden også synd for de pågældende udlændinge, for hvis man havde haft en mere moderat tilgang af udlændinge til Danmark, så er jeg overbevist om, at integrationen ville være lykkedes langt, langt bedre.

Med det her forslag vil man nu give dansk statsborgerskab til 5.543 udlændinge. Dertil skal

man så huske, at der jo altså yderligere kommer et par forslag i den her folketingssamling. Derudover er der så alle dem, der får dansk statsborgerskab ved erklæring, altså de unge mennesker, der blot skriver under på, at de ønsker dansk statsborgerskab, så får de det. Dem ser vi slet ikke her i Folketinget.

Hvis man kigger lidt på den prognose over udviklingen i antallet af tildelte danske statsborgerskaber og så prøver at kigge lidt ud i fremtiden, så er det skræmmende, hvad der venter os forude, og derfor har vi i Frihed 2000 altid lagt vægt på, at vi for så vidt ikke har noget imod, at nogle udlændinge kan kvalificere sig til at få dansk statsborgerskab – det synes vi er helt fint – men der må være nogle klare kriterier for, hvem der får dansk statsborgerskab.

Dansk statsborgerskab er noget meget dyrebart, og det er noget, man skal gøre sig fortjent til. Man skal have bevist ved sin adfærd og sin optræden her i landet, at man virkelig ønsker at blive dansk statsborger. Kravet om, at man sprogligt kan klare sig både i skrift og i tale, er elementært og burde gælde for alle, dog med de undtagelser, der naturligt ligger i, at man af fysiske eller psykiske årsager ikke er i stand til det; så er det klart, at der bør kunne gives dispensation.

Det bør også være et krav, at udlændinge er i stand til at forsørge sig selv rent økonomisk, men lige præcis på det punkt har et flertal i Folketinget jo vedtaget, at det skal vi i Indfødsretsudvalget ikke tage stilling til længere. Man kan simpelt hen ikke længere få oplyst, hvorvidt de pågældende personer er i stand til at forsørge sig selv, og derfor kan man slet ikke vurdere ansøgerne efter det kriterium, som burde være et logisk kriterium.

Det samme gør sig gældende, hvis de pågældende har væsentlig gæld til det offentlige. Vi ved jo i Danmark, at der er en anden lovgivning, der f.eks. går ind og siger, at man ikke kan få lov til at have en bevilling til forskellige erhverv, hvis man skylder penge til det offentlige. Men man kan altså godt få lov til at få dansk statsborgerskab; det kører helt af sig selv. Det synes vi er underligt. Det synes vi er en underlig forskelsbehandling.

Det tredje element, som jo stadig væk kommer til udvalgets kendskab, er kriminalitet. Vi får trods alt stadig væk oplyst, hvilke af personerne der har begået kriminalitet. Der er jo en del af dem, der søger om dansk statsborgerskab, der har begået kriminalitet, og af dem er

der også en del, der har begået endda meget grov kriminalitet.

Dér mener vi i Frihed 2000 ikke, at man skal belønnes med dansk statsborgerskab. Har man begået grov kriminalitet her i landet, så har man selv bedt om at få lov til at forlade Danmark, og så hjælper vi gerne med det.

Vi vil under ingen omstændigheder være med til, at man belønnes med dansk statsborgerskab. Man skal huske på, at en enhver kriminel handling er hundrede procent frivillig, for hvis ikke den kriminelle handling er hundrede procent frivillig, så er den straffri. Så man skal lige huske på, at det altså ikke er sådan, at det er nogle, der »kommer til« at gøre noget. Det er med fuldt forsæt, man laver disse grove kriminelle handlinger, og så har man selv bedt om at få lov til at forlade landet og skal i hvert fald ikke tildeles dansk statsborgerskab.

Vi vil, som vi plejer, stille en række udvalgs-spørgsmål og få belyst ansøgerne og se, om der skulle være nogle af dem, der også denne gang har en status, så vi i Frihed 2000 ikke mener, de skal tildeles dansk statsborgerskab. I så fald vil vi stille ændringsforslag om, at de pågældende udgår af forslaget.

Skulle det lykkes, at vi får hældt dem ud, der enten har begået kriminalitet eller ikke er i stand til at forsørge sig selv, ja, så vil vi i Frihed 2000 naturligvis støtte, at de øvrige får dansk statsborgerskab.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Hr. Tom Behnke sagde, at der i de lovforslag, vi behandler, gennemgående er »en del«, der har begået »grov kriminalitet«. Sådan tror jeg det blev udtrykt, og det synes jeg vi trænger til en definition af hvad er. Grov kriminalitet i straf-felovens forstand plejer jo at omfatte straffesamlinger i størrelsen 3, 4, 5 år.

Fra det sidste lovforslag, vi vedtog, kan jeg huske, at jeg gik det igennem, og jeg mener, at der var én eneste person, der havde en straf på over 1 år. Resten af de personer – det var i øvrigt ikke så forfærdelig mange, der var straffede – havde straffe på under 1 år. Det er mere, fordi ordet »grov« er sådan et værdiladet udtryk. Det er muligt, at hr. Tom Behnkes tærskel for, hvad der er groft, ligger lavere, men i den almindelige terminologi plejer grov kriminalitet at medføre den slags strafferammer, jeg nævnte før.

Der er faktisk også tale om, at der jo er ganske, ganske lange karenstider for, at folk, der

har begået kriminalitet og f.eks. har fået fængsel i, skal vi sige 9 måneder eller 1 år, overhovedet kan blive optaget på et lovforslag.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Ja, det er jo et godt spørgsmål. Hvor stor er »en del«? Her ved førstebehandlingen ved jeg det ikke. Det er muligt, at regeringspartierne har fået det at vide. Vi i oppositionen har ikke fået det at vide, og det var derfor, jeg sluttede min tale af med at sige: Nu vil vi stille nogle spørgsmål i udvalget.

Det, udvalgsarbejdet skal bruges til, er netop at få belyst, hvor stor den del er. Jeg sagde også, at der formentlig er en del. Det har der været alle de andre gange, men hvor stor den er, ved vi ikke. Vi ved det ikke.

Men jeg sagde også, at jeg kan huske, at jeg for et par gange siden, hvor vi havde en debat om det her, sagde, at listen var alenlang. Så sprang fru Dorte Bennedsen på talerstolen og sagde, at det i hvert fald ikke passede; det var kun nogle få. Hvorefter vi fik listen over dem, der havde lavet kriminalitet, printet ud. Listen var alenlang, og fru Dorte Bennedsen måtte tage sine ord i sig igen.

Men hvad angår det her lovforslag ved vi det ikke på nuværende tidspunkt. Det er det, vi skal bruge udvalgsarbejdet til.

Og så siger fru Dorte Bennedsen, at hun ikke ved, hvad jeg mener med »grov kriminalitet«, og henviser til, at der skulle være en af ansøgerne, der havde en straf på 1 års fængsel. Altså jeg kan sige, at strafpraksis er, at man for en fuldbyrdet voldtægt får halvandet års fængsel. Jeg synes, fuldbyrdet voldtægt er en meget, meget grov kriminel handling.

Frank Dahlgaard (UP):

Det lovforslag, der er til førstebehandling her, omfattende over 3.000 udlændinge, som skal have dansk statsborgerskab, eller foreslås at få det, kan jeg formentlig tilslutte mig for hovedpartens vedkommende. Det er min formodning, at langt de fleste – selv om de har underlige navne, som umiddelbart kan få etniske danskere til at sige: Hvad er dog det for noget? – har lært det danske sprog, kan føre en almindelig samtale på dansk, kan tale sproget og forstå det.

Der kan være noget accent, men hvad så? Det er mennesker, som har brugt tid på at lære sproget, at lære kulturen, at kende til, hvad det vil sige at være dansk; det er mennesker, som

ikke er straffet for noget, som ikke har begået kriminalitet; det er mennesker, der ikke har gæld til det offentlige; det er mennesker, der har opholdt sig i Danmark i en årrække; og det er mennesker – rigtig mange af dem, går jeg ud fra – som forsørger sig selv sådan stort set. Disse mennesker, som opfylder de kriterier, som er sat op, eller som er naturlige at sætte op, ja, de bør da tildeles dansk statsborgerskab. Det synes i hvert fald jeg.

Men så er der jo nogle, som har begået kriminalitet og er straffede, som har en stor gæld til det offentlige, eller som ikke rigtig kan det danske sprog – måske kan de overhovedet ikke det danske sprog. Disse mennesker bør efter min opfattelse ikke have dansk statsborgerskab. Og det, at man ikke har dansk statsborgerskab, betyder jo ikke, at man så ikke får sociale ydelser, kontanthjælp og alt muligt andet. Det får man jo, hvis man har fast opholdstilladelse i Danmark.

Så kommer alle disse ting, som bl.a. hr. Poul Nødgaard omtalte som noget, »man får forærende«. Det har ikke noget med dansk statsborgerskab at gøre; det går jeg ud fra at ministeren kan bekræfte.

Nej, ved dansk statsborgerskab får man et pas, og så er det danske system og ambassaderne med til at hjælpe en, hvis man har problemer i udlandet, og så har man ret til at stemme til Folketinget. Det er det, der ligger i det. Og de mange, der opfylder kriterierne og er ordentlige mennesker og har lært sig dansk, skal have det, for dem er det en festdag, og det vil jeg godt være med til at stemme for.

Men så er der de andre, og der står jo i grundloven, at man tildeles statsborgerskab ved lov, og det er sådan en lov, vi har med at gøre. Derfor må man jo i udvalgsarbejdet vurdere, om disse mennesker opfylder de krav, som man synes der bør opfyldes for at være dansker. Det er en politisk beslutning for hver enkelt i Folketinget. Og for at håndtere det har man jo altså lavet nogle retningslinjer, som partier, der repræsenterer et flertal i Folketinget, har indgået, og som jeg på linje med den konservative ordfører må sige at jeg ikke kan tilslutte mig fuldt ud.

Jeg synes, det er helt forkert, at man kan give dansk pas og statsborgerskab til mennesker, der ikke forstår et levende suk dansk. Og man har jo så besluttet i denne aftale om retningslinjer, at er de over 65 år, så er det ikke et krav, at de

kan tale eller forstå noget som helst dansk; de får statsborgerskab alligevel.

Det er ikke rimeligt, heller ikke for den enkelte. Det bliver ikke forstået i udlandet, at man kan komme og vifte med et dansk pas og så ikke forstår dansk, og at man skal have en tolk til at oversætte til et fremmed sprog set med danske øjne. Det er ikke rimeligt. Jeg kan ligesom den konservative ordfører ikke være med til det.

Og dette med, at personer, der er udvist af Danmark for kriminalitet, også har mulighed for at få dansk statsborgerskab, ligger også i den aftale, som Det Konservative Folkeparti ikke kunne være med til. Jeg er også enig med den konservative ordfører på det område.

Men så kommer spørgsmålet: Hvad skal man så stemme til sidst? Når man har de mange mennesker og nogle – de fleste formentlig – bør have dansk statsborgerskab, endda med klapsalver til, mens der så er nogle, som ikke kan tale dansk, der er nogle, der er straffede, der er nogle, som man ikke synes bør have dansk pas og dansk statsborgerskab, hvad skal man så stemme til sidst? Skal man stemme nej, så de mange mennesker, som opfylder betingelserne, ikke får det, eller skal man stemme ja, så der er nogle af dem, som nogle her i Folketinget synes ikke burde have det, der så sluses med?

Jeg vil i forbindelse med behandlingen bede ministeren og Folketingets partier om at opdele forslaget, sådan at de, der ikke er nogen som helst problemer med, og som bør og skal have dansk statsborgerskab med klapsalver, kan få det, og at de andre så kommer ud til en specialvurdering, så vi ikke kommer i den, jeg havde nær sagt forbandede situation, at vi skal stemme for noget, hvor man ikke kan gøre det rigtige, fordi det er blevet et stort bunkebryllup.

Det er min indstilling til det. Hvad jeg så rent faktisk vil stemme, hvis man følger den hidtidige procedure, vil jeg gøre rede for, når vi kommer frem til tredje behandling.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil på samme vis som Venstres ordfører i denne sag glæde mig over, at det lykkedes i april måned 1999 for seks partier her i Tinget at blive enige om nye retningslinjer for måden, hvorpå man i Indfødsretudvalget behandler disse sager, og som ender med, at vi her i Folketinget til sidst kan give mennesker, der opfylder de kriterier og retningslinjer, mulighed for at få dansk statsborgerskab.

Det er glædeligt, fordi jeg mener, det er afgørende vigtigt, at når vi her taler om behandling af enkeltpersoner så også har nogle rimelig klare regler for, hvad det er, den enkelte person skal opfylde for at kunne få statsborgerskab, hvad vi andre har været så heldige at få i vugge gave.

Vi har indgået aftaler om nogle nye retningslinjer, hvorefter tildeling af dansk statsborgerskab finder sted. Der er både tale om stramninger og om lempelser.

Dér, hvor der er tale om stramninger, er dér, hvor den, der ansøger om statsborgerskab, har begået kriminalitet og har fået en frihedsstraf. Her er der tale om en væsentlig stramning af mulighederne for at opnå dansk statsborgerskab.

Som man kan se af retningslinjerne, er vi nu helt oppe på, at man kan få 15 års karenstid, når man har fået over 3 års ubetinget frihedsstraf. Der er altså tale om stramninger her, hvorimod der, når der er tale om mindre forseelser, der har givet bødestraf, så altså er tale om en lempelse i vore kriterier.

Det er ærgerligt, at Det Konservative Folkeparti ikke kunne tilslutte sig den brede aftale, som seks partier står bag, og vi har her i dag fået forklaringen på det. Og det er glædeligt, at vi nu endelig har fået en forklaring også her fra Folketingets talerstol på, hvorfor Det Konservative Folkeparti afstod fra at være med i aftalen.

Jeg har forstået det sådan, at det drejer sig om den del af aftalen, der knytter sig til sprogfærdigheder, det at kunne beherske det danske sprog både i samtale og i forståelse. Og dér er det jo rigtigt at vi har det grundlag, at når de, der opnår vores statsborgerskab ved naturalisation, ansøger, så skal de kunne føre en samtale på dansk uden brug af omskrivninger eller andet sprog, andet end med den accent, som naturligt følger af, at de kommer fra et andet land og har haft en del af deres opvækst i et andet land.

Det er grundlaget. Den samtale, den sprogtest, gennemføres ude i politikredsene, og dér skal den, der ansøger, gennemføre den samtale med en ansat i dansk politi. Men så har vi indført det, som jeg også forstod at Det Konservative Folkeparti kunne tilslutte sig, nemlig en dispensationsadgang for folk, der lider af psykiske sygdomme, f.eks. fordi de har været udsat for tortur, og derfor ikke vil være i stand til at gennemføre den tilegnelse af vores sprog. Heri ligger der så, at der skal være tale om, at der

skal være lægeerklæring. Og der kan være andre fysiske eller psykiske sygdomme, der kan være årsag til, at man ikke kan beherske vores sprog. Det forstod jeg sådan, at det kunne Det Konservative Folkeparti godt tilslutte sig.

Dér, hvor Det Konservative Folkeparti så valgte at stå af en så fundamental aftale, som er grundlovsfæstet, var, at partierne har tilsluttet sig, at de få, som er kommet for mange år siden, som har været her i 15 år og er blevet 65 år, og som ikke har formået at tilegne sig det danske sprog i det omfang, som vi nu kræver af dem, skulle have mulighed for at få dispensation, så også de kunne opnå statsborgerskab.

Jeg forstår det ikke. Og jeg forstår det slet ikke, når man her har at gøre med et parti, som har haft ansvaret for den manglende integrationspolitik i det danske samfund netop over for de årgange, vi her taler om. Og jeg forventer med baggrund i den nye integrationspolitik i Danmark, at det her er noget, der dør ud, fordi mennesker i vores samfund, der har været her i 15 år, med de nye integrationsbestemmelser naturligvis også vil være i stand til at gennemføre den sprogtest, som der ligger i vores regler om naturalisation. Så jeg synes, det er beklageligt, at det skulle bruges som grundlag.

Det andet, vi hørte, gjaldt de nye regler, vi har fået i vores retningslinjer, for dem, der er udvist af vores land, og dér er der jo tale om nogle helt nye regler, vi har fået ind i vores retningslinjer, som vi ikke har haft tidligere. Det er helt nyt, at vi har fået regler for dem, der er udvist. Men selv om vi ikke kan gennemføre udvisningen, fordi vi af hensyn til vores opretholdelse og overholdelse af menneskerettigheder i Danmark ikke kan udvise dem til det pågældende land, så kan de aldrig få dansk statsborgerskab; det følger af retningslinjerne.

Men for dem, der så er udvist eller har tidsbegrænset indrejseforbud i Danmark, har vi lavet en ny regel, der betyder, at de først kan ansøge om dansk statsborgerskab, når de igen kan rejse ind, og derefter pågår den karenperiode, de har efter de almindelige regler. Og det var lige netop det tidsbegrænsede indrejseforbud, som gjorde, at Det Konservative Folkeparti ikke kunne tilslutte sig retningslinjerne.

Jeg må sige: Der er virkelig tale om, at man har fundet to områder, som er nye, men som er håret i suppen, og jeg forstår det ganske enkelt ikke. Jeg ved ikke engang, om der er nogen, som Det Konservative Folkeparti, netop med baggrund i de to ting, så måtte afstå fra at kun-

ne imødekomme et ønske om statsborgerskab fra.

Men ellers igen: Jeg er glad. Jeg synes, det er glædeligt, at så mange partier påtager sig det ansvar, som grundlovsfædrene har givet Tinget, at man netop skal vedtage love for dem, der skal have statsborgerskab, og det er godt, at der er seks partier, der står bag den aftale.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jamen det kræver jo et svar fra mig. Jeg indrømmer blankt, at jeg ikke forstår, at justitsministeren synes, at disse to områder, som jeg trak frem som de to væsentligste årsager til, at vi ikke kunne indgå et forlig, er så små og ubetydelige.

Lad mig illustrere det med et ganske almindeligt eksempel: Vi har en mand eller en kvinde, det er lige meget. De kommer til Danmark, eksempelvis når de er i begyndelsen af fyrrerne, de er sunde og raske og velfungerende på enhver måde, men de bruger ikke den tid og energi, der er nødvendig, når man kommer til et fremmed land, til at lære sproget, således at de kan gøre sig forståelige. Det gør de ikke i løbet af de første 10 år, det gør de ikke i løbet af de første 20 år, det gør de heller ikke indtil den dag, hvor de er fyldt 65 år. De har boet her i 23 år eller 24 år. De kan stadig væk ikke tale dansk. Lige netop fordi de så fylder 65, så ønsker justitsministeren og det store flertal, at de skal have lov til at blive danske statsborgere.

Det synes vi ikke de har gjort sig fortjent til, og jeg indrømmer, at hver gang vi fra den konservative folketingsgruppe skal vurdere den slags ting, så prøver vi at sige: Hvad nu, hvis det var os selv? Hvis det var mig, der skulle flytte til et andet land, til Tyrkiet, til USA eller til et andet land, og søge om statsborgerskab dér, og jeg gjorde det i en alder af 40 eller 50 år og jeg ikke gad – for at sige det ligeud – i løbet af 15 eller 20 år at lære sproget, så jeg kunne klare mig på tyrkisk eller amerikansk, så ville jeg synes, det var fuldstændig urimeligt, at jeg kunne blive tyrkisk eller amerikansk statsborger uden at kunne gøre mig forståelig på sproget.

Og den anden ting, udvisningen: Ja, jeg synes, at hvis man er en kriminel udlænding, som bor i Danmark og bliver udvist af Danmark for 10 år, fordi man groft og vedvarende har stjålet fra andre mennesker, begået indbrud efter indbrud efter indbrud, og bliver sendt ud af

Danmark i 10 år og så efter 10 år kommer tilbage, så synes justitsministeren åbenbart, det er rigtigt, at når man har haft den karenstid, så skal man kunne belønnes med et dansk statsborgerskab.

Vi synes, man har brudt samfundets regler så groft, at det skal man aldrig kunne. Hvis justitsministeren synes, det er småt og urimeligt, så synes jeg, der er noget galt med justitsministerens bedømmelse og ikke den konservative bedømmelse.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Må jeg sige til den konservative ordfører: Vi har at gøre med nogle mennesker, som opholder sig her i landet – de har fået varig opholdstilladelse efter de bestemmelser, vi har i udlændingeloven – nogle mennesker, der skal leve her, til de skal herfra for bestandigt.

Det, jeg ikke forstår, er, at det parti, som hr. Helge Adam Møller tilhører, som har haft ansvaret for en forfæjlet integrationspolitik i Danmark, fordi man ikke har stillet netop det krav, at man skulle lære dansk – heller ikke til de kvinder i de kulturer, hvor man har haft en tradition for, at de var hjemmegående, at de ikke var en del af det almindelige samfundsliv, som vi kender det fra begge parter i et ægteskab – så siger, at så skal vi altså ikke imødekomme deres ønske om at få statsborgerskab, selv om de har opholdt sig her i mere end 15 år og er blevet 65 år.

Jeg mener, det er noget, der hører fortiden til, det her. Det er fortidens synder, som hr. Helge Adam Møllers parti har haft ansvaret for. Det er dér, vi andre har sagt: Lad os nu sige, at nok er nok. Nu skal de have lov at have det statsborgerskab, fordi de nu er blevet så gamle. De har været her i så mange år, mere end 15 år, skal vi så ikke give dem den adgang og så i øvrigt igennem den integrationspolitik, der er fastlagt af et stort flertal her i Folketinget, sørge for, at det ikke gentager sig?

Når man kan leve og bo her i så mange år og være en del af landet uden at kunne dets sprog, er jeg glad for, at der er seks ansvarlige partier, der kan se, at nu er nok nok; nu skal man ikke blive ved med at prøve at kalde dem op på politistationen og sige: Nu må vi altså se, om det ikke går den her gang, men i stedet sige: O.k., nu får du det statsborgerskab, nu får du de muligheder, det giver dig for bl.a. at kunne rejse på et dansk pas.

Så siger hr. Helge Adam Møller, at det ikke nødvendigvis behøver at være på grund af kriminalitet, at man får et tidsbegrænset indrejseforbud til Danmark. Der kan være en, der har forsøgt at rejse ind, men hvor der ikke var grundlag for, at man kunne imødekomme en ansøgning om fast opholdstilladelse her i Danmark. Der er så blevet givet et indrejseforbud. Næste gang vedkommende kommer, gives der måske adgang til, at vedkommende kan få fast opholdstilladelse her. Skal man så ikke efterfølgende kunne imødekomme vedkommendes ønske om at blive dansk statsborger efter de meget skrappe karensregler, vi i øvrigt har?

Så kan jeg sige, at netop på det grundlag har alle partier besluttet, at netop hvor der er tale om tidsbegrænset indrejseforbud, skal alle sager forelægges i Indfødsretsudvalget. Der er der altså en ret til for partierne at vurdere de enkelt-sager, som forelægges i Indfødsretsudvalget, sådan at man kan sige: Den og den person, som bl.a. har fået en tidsbegrænset udvisning på grund af kriminalitet, ønsker man ikke at give indfødsret, og det er helt i orden efter den aftale, vi har indgået. De sager forelægges nemlig enkeltvis i Indfødsretsudvalget.

Jeg synes stadig væk, vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller, at Det Konservative Folkeparti har et forklaringsproblem med hensyn til, hvorfor lige netop de to sager gjorde, at man gik fra en aftale, der i øvrigt har haft tradition for at have bred parlamentarisk opbakning, fordi det jo er noget, der er grundlovs-givet, fordi det drejer sig om enkeltpersoner. Jeg tror, at hr. Helge Adam Møller, som jeg kender for mange gode holdninger, også har den grundlæggende holdning, når vi her taler om enkeltindviders rettigheder, at de også har et retskrav på at kende nogle faste regler, og at der er et eller andet retligt grundlag at vurdere ud fra, om de opfylder de regler. Det er dét, der er seks partier, der står bag.

Jeg beklager, at Det Konservative Folkeparti har forsøgt at lefle, synes jeg, for den højrestrøm, som hr. Nødgaard og hr. Tom Behnke repræsenterer her i dag. At Det Konservative Folkeparti lagt sig i den slipstrøm, beklager jeg.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Justitsministeren synes, det er rimeligt og fair, at folk, der søger dansk statsborgerskab, skal kende de rettigheder, der gælder for at blive

dansk statsborger. Det er vi helt enige i, men vi synes til gengæld også, at de rettigheder ikke bare skal være rettigheder, men skal, for at bruge et godt, gammelt socialdemokratisk og konservativt valgsprog eller ordsprog, være både rettigheder og pligter.

Og jeg vil fastholde og blive ved med at fastholde, at hvis man har boet i Danmark i over 15 år og man er sund og rask på enhver måde og ikke kan tale dansk, så man kan gøre sig forståelig, så er der kun én person, der er skyld i det, og det er personen selv, og så er det, fordi man ikke har ønsket at sætte sine ressourcer ind og bruge den energi, der selvfølgelig er nødvendig, og så skal man ikke belønnes med at blive dansk statsborger.

Lad mig så til slut lige sige, fordi jeg også var ordfører i udlændingspørgsmål tilbage i tiden, da det var den borgerlige regering, der havde magten, at vi gentagne gange netop prøvede at få gennemført det, at der skulle stilles flere krav til indvandrere. Det skulle ikke kun være rettigheder, der skulle også stilles krav. Men hvem var det, der meldte sig imod konstant? Det var Socialdemokratiet. Hvem var det, der var imod, da vi for nogle år siden sagde, at alle udenlandske børn ...

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Taletiden er udløbet.

Helge Adam Møller (KF):

Det tager jeg ved en senere lejlighed til justitsministeren. Undskyld, hr. formand.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, om han finder det ansvarligt, at danske statsborgere skal have hjælp med tolk for at forstå, hvad danske læger på sygehusene eller i konsultationen siger på dansk, hvad dansk plejepersonale på plejehjem og forskellige institutioner for ældre mennesker siger på dansk, at der skal tolk til, for at en dansk statsborger kan forstå det. For det er jo konsekvensen af det, som den »ansvarlige« minister siger: at man vil give blankt statsborgerskab til mennesker, selv om de ikke forstår et levende suk dansk, blot de er fyldt 65 år.

Disse mennesker har vel – også selv om de er blevet gamle og den største del af deres liv er levet – når de bor og opholder sig og lever i Danmark, en egeninteresse i at kunne forstå og

tale en smule dansk. Med alderen kommer man jo ganske meget i kontakt med plejepersonale, med sygehuse og med læger, og så kan man altså fortælle, hvad der er i vejen, og man kan forstå, hvad lægen siger.

Det har det danske samfund en interesse i, det har personerne selv en interesse i. Det er ansvarligt. Det er da ikke ansvarligt at skulle bruge tolke, for at danske statsborgere kan forstå dansk.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg forstår, at hr. Frank Dahlgaard er meget bestyrtet ved tanken om, at en dansk statsborger ikke kan dansk. Jeg vil gerne gøre hr. Frank Dahlgaard opmærksom på, at det standpunkt vækker overordentlig megen bekymring i dele af det danske rige.

Jeg var i Grønland for nylig og blev spurgt, om det betød, at vi ville stille danskkrav til grønlænderne. Der er ganske mange grønlændere, der ikke kan tale dansk. De er faktisk danske statsborgere, og jeg går ud fra, at hr. Frank Dahlgaard også synes, at de fremover skal være det.

Så vil jeg i øvrigt sige med hensyn til hjælpen, at hvis man er døv eller hørehæmmet, ja, så har man altså også brug for noget specialhjælp på sygehusene. Det bliver behandlingen ikke ringere af. Så det er ikke altid, det er sproget, der er det afgørende.

Jeg synes, hr. Frank Dahlgaard skulle passe på, for vi har også færinger, der ikke kan dansk, så det standpunkt har vakt direkte bekymring de pågældende steder.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu breder mystikken sig fuldstændig med hensyn til, hvad der er det Konservative Folkepartis og hr. Frank Dahlgaards synspunkt.

Hr. Frank Dahlgaard er meget forundret over, at man kunne komme i den situation, at plejepersonale skulle bruge tolk i forbindelse med en person, som er på et plejehjem. Men lad os nu forudsætte den situation, at vi ikke giver de 65-årige dansk statsborgerskab. Så er de formelt set udenlandske statsborgere, men de vil jo stadig komme ind på nøjagtig det samme plejehjem, og det vil sige, at der skal nøjagtig den samme oversættelse til. Hvad er så forskellen?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Til hr. Søren Søndergaard: Ja forskellen er ikke så stor, men det har da en signalværdi, at man ikke ønsker at give dansk statsborgerskab til mennesker, der ikke taler sproget.

Det er fuldstændig rigtigt, og sådan synes jeg også det skal være, at man har adgang til ydelserne. Det er ikke et spørgsmål om statsborgerskab. Man har adgang til ydelserne på hospitaler og plejehjem og det hele. Så det er ikke det, vi taler om. Det er signalværdien. Det bliver ikke forstået i udlandet, at der er mennesker med dansk statsborgerskab og dansk pas, der ikke kan dansk. Jeg mener som menneske og politiker ikke, at det er rimeligt, og dér er vi så uenige.

Til fru Dorte Bennedsen vil jeg sige:

Grønlændere og færinger er for mig at se et specielt problem. At de ikke forstår dansk, er helt i orden. De er alligevel danske statsborgere med dansk pas og de rettigheder, som det giver. Det er et specielt problem. Derfor behøver man ikke ud fra en eller anden logisk betragtning at lade det gælde for alle mulige andre. Dér er vi bare uenige. Jeg mener ikke, at der skal være lige behandling, fordi vi har nogle grønlændere og færinger inden for rigets rammer. Det mener fru Dorte Bennedsen altså. Så er vi uenige.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu synes jeg, hverken grønlændere eller færinger er noget problem, heller ikke fordi de taler grønlandsk eller færøsk, men derudover vil jeg glæde mig over hr. Frank Dahlgaards ærlige svar: Der er altså ingen forskel ud over signalværdien.

Jeg må sige, at jeg er fuldstændig enig med justitsministeren, når justitsministeren siger, at den signalværdi, det er værd at sende, sender man ved at lave et godt integrationsprogram med nogle gode integrationsstilbud og nogle opfordringer til sprogundervisning. Det er den gode signalværdi, der betyder, at det her problem forsvinder hen ad vejen.

Den stil derimod, der var i 1970'erne og 1980'erne, hvor jeg bl.a. var på B&W's skibsværft, hvor man nærmest så det som en fordel, at udlændingene ikke kunne tale dansk, var en dårlig signalværdi.

Så vi er ikke uenige i, at der skal sendes signaler. De signaler bliver sendt ved hjælp af en

god integrationslov. Så vil det her problem forsvinde over en periode.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jo, der er en forskel. Den er ikke stor, men den er der. Har man dansk statsborgerskab og dansk pas, så kan man stemme til Folketinget. Det er vel rimeligt, at folk, der har stemmeret og kan stemme til Folketinget, forstår det danske sprog og kan følge med i den offentlige debat og aner, hvad de stemmer om.

Den anden rettighed, man har med et dansk pas, er, at man har det danske ambassade-system til at hjælpe sig, hvis man kommer i vanskeligheder i udlandet. Det er en god ting, men det synes jeg bør være en belønning for, at man har lært det danske sprog og kan forstå det bare sådan nogenlunde.

Der er altså en holdningsforskel, og det må vi så bare konstatere.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Siden hr. Frank Dahlgaard stillede mig et spørgsmål, er der sket meget. Hr. Frank Dahlgaard har fundet frem til, at det måske ikke var så gennemtænkt et spørgsmål.

Det er nok det, at der er forskel på en person, som bor her i landet og har dansk statsborgerskab, og en person, der ikke har, når man kommer på plejehjem eller på sygehus, hvis man ikke fuldt ud kan vores sprog.

Og så kan jeg forstå, at hr. Frank Dahlgaard mener, at han nu kan lempe lidt på sprogkravene her fra Folketingets talerstol. Det kan hr. Frank Dahlgaard ikke. Det er ikke nok, at man sådan nogenlunde kan det der med dansk. Der er nogle klare regler, der skal overholdes. Når den pågældende ansøger om dansk statsborgerskab sidder på politistationen, er der faktisk nogle mennesker her, der skal vurdere, om han eller hun ubesværet kan gennemføre en almindelig samtale på dansk uden anvendelse af fremmede sprog, men alene med den accent, som naturligt følger af, at man har haft en del af sin opvækst uden for Danmarks grænser.

Der kan ikke slækkes på noget her, og siger betjenten, at det ikke er godt nok, så kan man forsøge at anke til Indfødsretskontoret i Justitsministeriet, og så kan man rejse over til København og gennemføre samtalen med en medarbejder i Justitsministeriet, og hvis man også dér

siger: Det her er ikke godt nok, ja, så er der afslag.

Sådan er der nogle mennesker, der har oplevet det, og når de så har været her i 15 år og er blevet 65 år, fordi der på grund af en forfejlet integrationspolitik ikke blev gjort noget for dem, da de kom her som gæstearbejdere i 1970'erne, men de kunne få lov at tage noget af det arbejde, der ikke var danskere nok til, så siger vi nu: Du kan godt få lov at blive her, men du kan aldrig nogen sinde få vores statsborgerskab.

Er det en værdig behandling af en ældre medborger, som skal blive her, og som skal herfra den dag, hvor det er endelig slut? Jeg synes det ikke, og jeg er glad for, at der igen er seks partier med ansvarlighed, der siger til den pågældende medborger: Selvfølgelig skal du kunne få din sidste vilje ved også at få vores statsborgerskab.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg forstår ikke rigtig justitsministerens udlægning af det, jeg har sagt. Men når ministeren siger, at der er klare regler med hensyn til sprogkrav for tildelingen af statsborgerskab, så vil jeg sige: Nej, der er ej. Der står i grundloven, at det er Folketinget, der bestemmer, hvem der skal have dansk statsborgerskab, og så er der nogle partier, der har fundet sammen om at stille nogle kriterier op.

Men reglerne er, at det er os her i Folketinget ud fra de følelser og kriterier og argumenter, vi hver især vil betjene os af, der stemmer, og det er ikke en eller anden aftale. Og den aftale, der er lavet mellem seks partier, som jeg ikke finder helt ansvarlige, er ikke en aftale, jeg er med i. Der er også partier – også det parti, jeg tilhørte tidligere, og som jeg synes på det her punkt opfører sig særdeles fornøftigt og ansvarligt – som står udenfor og som ikke accepterer de regler.

Reglerne står i grundloven. Vi har forskellige holdninger til dem. Der er ikke noget galt i, at mennesker, der er fyldt 65 år, og som ikke kan noget dansk, ikke får dansk statsborgerskab. Det finder de selv helt naturligt. Man ville ikke i deres hjemlande tilsvarende give statsborgerskab til danskere, der ikke kunne deres sprog.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget gik derefter over til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 14: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffeloven. (Varetægtsfængsling i isolation, varetægtsfængsling under domsforhandlingen, vidnebeskyttelse, vidneudelukkelse for præster fra andre trossamfund, afhøringer i sager ved Højesteret, behandling af retssager uden for retskredsen af lokalemæssige grunde samt klager over anklagemyndighedens sagsbehandling m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(FremSAT 6/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Dette forslag er jo en stort set uændret genfremsættelse fra sidste samling. Der er kommet et enkelt punkt mere, om, at der er åbnet for muligheden for at behandle retssager uden for retskredsen, f.eks. af lokalemæssige årsager. Det er det eneste nye, der er i forslaget.

Derfor vil jeg i det store og hele henvise til den tale, jeg holdt ved førstebehandlingen i sidste samling, og kun lige understrege, at vi er godt tilfredse med forslaget. Det hviler jo på den betænkning, som Straffelovrådet kom med for et års tid siden, men vi er godt tilfredse med, at ministeren på et par punkter er gået videre end det, Straffelovrådet foreslog.

Det er specielt ét punkt, jeg tænker på i den forbindelse, nemlig når det drejer sig om isolationsfængsling af unge. Unge under 18 år kan højst isoleres for 2 uger ad gangen og maksimalt i 8 uger i alt, uanset hvad det er for en slags kriminalitet, de har begået.

Det er vi meget tilfredse med, for vi ved jo alle, at isolationsfængsling er eller i hvert fald

kan være en voldsom belastning for de pågældende.

Vi er enige i, at man ikke kan undgå at have regler for brug af isolation, men vi skal også gøre opmærksom på, at man hele tiden skal huske på, at isolation anvender man for at opklare sager, ikke for at straffe folk, og derfor skal den være så kort som overhovedet muligt. Og vi er i den forbindelse også tilfredse med det regelsæt, der er lavet for behandlingen af de isolationsfængslede, således at man i videst muligt omfang kan undgå de negative skader, der kan komme af en isolationsfængsling.

Men som sagt vil jeg henvise til, hvad jeg sagde i foråret. Vi er godt tilfredse med lovforslaget og med den udformning, det har her, og vi vil tilsige det en både velvillig og hurtig behandling.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Ja, det bliver måske ikke så fjernt fra, hvad jeg sagde sidste gang; det kan jeg henvise til. Vi havde jo første behandling den 29. april i år.

Det er klart, at Venstres grundsynspunkt er, at varetægtsfængsling selvfølgelig aldrig skal strækkes ud over det strengt nødvendige. Enhver er uskyldig, indtil han er dømt, og varetægtsfængsling må selvfølgelig aldrig blive en straf.

Derfor synes vi også, det er meget vigtigt, at dommerne forlanger, at politiet og anklagemyndigheden kan begrunde deres begæringer om varetægtsfængsling, og at vi lovgivere til gengæld så også forlanger, at domstolene skal begrunde deres kendelser grundigt: Men vi finder, at det som udgangspunkt må være domstolene, der fører kontrollen med, at varetægtsfængslingen ikke bliver for lang.

Hensynet til retshåndhævelsen er for Venstre et meget vigtigt princip, og vi skal ikke som lovgivere lægge hindringer i vejen for, at forbrydelser kan efterforskes og opklares. Tværtimod er det jo i et retssamfund også et vigtigt princip, at forbrydelsernes ofre ved, at forbrydelserne så vidt som overhovedet muligt bliver opklaret. Men naturligvis er vi i Venstre altid parate til at diskutere, om varetægtsfængslingerne kan indskrænkes, men det må som sagt ikke gå ud over politiets opklaringsmuligheder.

Vi er altså derfor skeptiske over for absolutte frister, og vi vil da godt spørge, hvordan ministeren vælger de her hensyn. Er ministeren f.eks. villig til at give køb på opklaring i de pædofilisager, som er så omtalte i øjeblikket?